

en eneste Skat, som skal lægges over paa Jorden, og i denne Tale, der saaledes lyder, øjner man ikke ret ofte meget Hensyn til eller Barmhjertighed med Prioritetshaverne. Dersom vi nu her begynde at tage et Forskud paa en saadan Skat — hvad vi jo paa en Maade gøre — uden at tage Hensyn til Prioritetshaverne og særlig uden at tage Hensyn til Kreditforeningslaanene, kunde det jo godt tænkes, at det i Udlandet — de Herrer vide, at Udlandet ikke er at spøge med i Penge-sager — kunde vække Uro overfor og Mistillid til vore Kreditforeningsobligationer, og dette kunde trykke Kursen paa disse, og det vilde være en alvorlig Kalamitet for vort Samfund i sin Helhed. Jeg henstiller derfor, at Sikkerheden for Værdistigningsbeløbet skal være bagefter de Prioriteter, som ere tinglæste forud for vedkommende Jernbanes Aabning, og i hvert Fald bag efter de Prioriteter, der staa til offentlige Institutioner. Jeg ser jo nok, at der kan gøres den Indvending, at naar Sikkerheden skal være bag efter alle mulige Prioriteter, kan der være Fare for, at en eller anden Ejendomsbesidder kan sørge for at faa sig en stor sidste Prioritet ud over Ejendommens Værdi hos privat Mand, som kan sikre ham imod at komme til at svare Værdistigningsafgift af denne Ejendom. Men der er ikke Skygge af Grund til at tro, at sligt kan lade sig arrangere overfor offentlige Institutioner; jeg tror heller ikke, der er stor Fare overfor private, og det maatte nok ogsaa i de fleste Tilfælde kunne konstateres, om der forelaa noget af den Slags. Principalt holder jeg derfor paa, at Værdistigningsbeløbet skal staa bag efter alle Prioriteter, men i hvert Fald bag efter Prioriteter til offentlige Institutioner og aller-mest subsidiært i alle Tilfælde bag efter Kreditforeningslaan. Og jeg vil endvidere henstille den Tanke til Overvejelse, om det ikke vil være rigtigt, at alle de vedkommende Grundbesiddere altid havde Lov til at optage en saa stor 1ste Prioritet i en Kreditforening eller en anden offentlig Institution, som de kunde faa, forud for Værdistigningsbeløbet. Jeg tror, at det vilde være rigtigt, og at alle Parter vilde staa sig derved, baade vedkommende Grundejere, Prioritetshavere og det offentlige.

Men særlig maa jeg dog holde paa, at Værdistigningsafgiften kommer bag efter Prioriteterne, dersom Bestemmelsen i § 22 skal blive staaende uforandret. Efter § 22 kan Ejeren jo nemlig forlange Henstand

med at svare den aarlige Ydelse, han ellers skal svare efter § 20, dersom han ikke indbetaler Værdistigningsbeløbet kontant straks, indtil Salg af Ejendommen eller en Parcel deraf finder Sted, dog at der i saa Fald ved Beløbets Indbetaling yderligere svares $4\frac{1}{2}$ pCt. aarlig Rente og Rentes Rente af Afgiftsbeløbet. Skal denne Bestemmelse blive staaende, synes det mig saa meget mere nødvendigt, at Afgiftsbeløbet først bliver prioriteret bag efter de forud for Banens Aabning tinglæste Hæftelser. Ellers kan man der komme til besynderlige Resultater. En Kapital, der staa til $4\frac{1}{2}$ pCt. Rente og Rentes Rente, fordobles paa ca. 15 Aar, tredobles paa ca. 24 Aar, firedobles paa ca. 30 Aar og seksdobles paa ca. 40 Aar, og det er ikke sjældent, at en Ejer kan blive siddende ved sin Ejendom i baade 30 og 40 Aar, saa der kunde i adskillige Tilfælde komme nogle mindre heldige Slutningsresultater, dersom denne Bestemmelse bliver staaende. Det kunde jo let gaa saadan, at der i flere Tilfælde ikke en Gang kunde blive fuld Dækning til Statskassen, naar Ejeren en Gang lagde sig til Hvile eller afstod sin Ejendom, og slet ikke Tale om; at der blev noget hverken til første eller senere Prioritetshavere; hvis de ikke havde søgt at redde sig i Forvejen, om de havde kunnet dette, eller til vedkommende Ejer selv eller Arvinger ud over, hvad han havde faaet ud af Ejendommen tidligere. Skal denne Bestemmelse blive staaende, anser jeg det derfor for absolut fornødent, at der kun kan være Tale om at give Sikkerhed for Værdistigningsbeløbet bag efter Prioriteterne. Men jeg tror som sagt, at det vil være rigtigt at gøre det ogsaa ellers. At indskyde en saadan Hæftelse forud for Prioriteterne og lade den blive ved at paaløbe med Rente og Rentes Rente à $4\frac{1}{2}$ pCt. i et ret ubegrænset Aaremaal, synes mig aldeles ikke at kunne gaa an. Det er jo ogsaa et helt nyt Princip, man kommer ind paa der, thi nu er det jo saaledes, at Prioritetshaverens Fordring paa Rente kun er privilegeret for 1 Aars Ydelse, her bliver Fordringen privilegeret for indtil 30—40 Aars Rente og Rentes Rente.

Til disse Bemærkninger skal jeg i dette Øjeblik indskrænke mig med Hensyn til Forslaget om Værdistigningsafgiften, skønt der var adskilligt andet, jeg kunde have Lyst til at fremdrage, men jeg finder det ikke rigtigt nu at lægge mere Beslag paa det høje Tings Tid angaaende denne Sag. Men da jeg har Ordet, maa jeg endnu gøre en Bemærkning om Skive—Skern-Banen.